

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Margity Fridovej a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Heleny Haukvitzovej v právnej veci žalobcu: N., so sídlom Š., X., IČO: X., zast. J., advokátkou, P., X., proti žalovanému: N., so sídlom Š., X., IČO: X., zast. M., advokátom, D., X., o zaplatenie 1 200 000 Sk s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 15 Cb 48/2001–301 zo dňa 18. októbra 2005, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 15 Cb 48/2001–301 zo dňa 18. októbra 2005 **p o t v r d z u j e**.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi na účet právneho zástupcu trovy odvolacieho konania v sume 18 100 Sk.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1 200 000 Sk s 19 % ročným úrokom z omeškania od 1.1.2001 do zaplatenia, nahradiť mu trovy konania vo výške 195 070 Sk a nahradiť preddavkové trovy štátu vo výške 3623 Sk na účet krajského súdu, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca si podanou žalobou zo dňa 26.2.2001 uplatnil voči žalovanému právo na zaplatenie 1 200 000 Sk s príslušenstvom titulom uhradenia dlhu z delimitácie. Z vykonaného dokazovania predovšetkým zistil, že účastníci delimitačný protokol a dodatok k nemu podpísali dňa 2.1.1996. Z jeho obsahu vyplýva, že žalovaný sa zaviazal žalobcovi uhradiť 3 290 256,99 Sk z titulu prevzatia

nedokončenej výroby, a to v splátkach do konca roku 2000. Na základe faktúry nedokončenej výroby č. 361046 zo dňa 31.1.1996 vznikla žalovanému povinnosť uhradiť žalobcovi čiastku 3 290 256,99 Sk, a to v splátkach do 31.12.2000 podľa dodatku k delimitačnému protokolu z 2.1.1996.

Žalovaný faktúru prevzal a z fakturovanej sumy žalobcovi uhradil celkom 2 090 256,90 Sk v troch splátkach, a to bankovým prevodom. Žalovaný jednostranným prehlásením zo dňa 17.2.1999 v rámci inventarizácie pohľadávok k 31.12.1998 uznal záväzok žalobcu v celkovej výške 3 290 368,06 Sk. Žalovaný z časti svoj záväzok splnil, keď ku dňu podania žaloby žalobcovi uhradil v jednotlivých splátkach celkom sumu 2 090 256 Sk, zostávajúcu dlžnú čiastku vo výške 1 200 000 Sk neuhradil aj napriek tomu, že dňa 31.12.2000 v rámci inventarizácie pohľadávok k 31.12.2000 tento záväzok žalobcu uznal. Žalovaný splnil svoj záväzok čiastočne, došlo k uznaniu aj právneho dôvodu, t. j. delimitačného protokolu, ktorý bol riadne účastníkmi konania podpísaný. Podľa § 407 ods. 3 Obch. zák., ak dlžník plní čiastočne svoj záväzok, má toto plnenie účinky uznania zvyšku dlhu. Súd sa zaoberal aj námietkou premlčania vznesenej žalovaným, na ktorú však neprihliadol s poukazom na ust. § 407 Obch. zák. Žalobca uplatnil svoje právo na súde dňa 26.2.2001, takže s ohľadom na uznanie záväzku v zmysle ust. § 407 ods. 3 Obch. zák. súd konštatoval, že svoje právo uplatnil včas. Taktiež neprihliadol ani na námietku vznesenú žalovaným ohľadom nepodpísania udeleného plnomocenstva žalobcom právnomu zástupcovi s poukazom na absenciu plnej moci zo dňa 16.2.2001, keď tento nedostatok bol ním na pojednávaní konanom dňa 12.7.2005 odstránený tým spôsobom, že ho podpísal. Súd sa ďalej zaoberal aj vzájomným návrhom žalovaného uplatneného v zmysle § 97 OSP proti žalobcovi o 1 532 179 Sk, a to titulom započítania. Podľa § 98 OSP, vzájomný návrh je prejav žalovaného, ktorým proti žalobcovi uplatňuje pohľadávku na započítanie, ale len pokiaľ navrhuje, aby bolo prisúdené viac, než čo uplatnil žalobca. Inak sa taký prejav posudzuje ako obrana proti návrhu. Prejav žalovaného, ktorým si proti žalobcovi uplatnil svoju pohľadávku na započítanie, súd posúdil ako vzájomný návrh v zmysle § 98 OSP, lebo ním požadoval prisúdiť viac ako si uplatnil žalobca. Keďže je potrebné v tomto smere vykonať rozsiahle dokazovanie, súd uznesením vzájomný návrh žalovaného uplatnený voči žalobcovi v zmysle ust. § 97 ods. 2 OSP vylúčil na samostatné konanie. Vzhľadom na uvedené, súd návrhu v plnom rozsahu vyhovel a o úrokoch z omeškania rozhodol podľa § 369 ods. 1 Obch. zák. Výška úrokov 19 % ročne je v súlade

s ust. § 502 ods. 1 Obch. zák. V čase splatnosti faktúry bola výška zákonných úrokov 19 % ročne a žalovaný je s plnením svojho záväzku v omeškaní od 1.1.2001. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP.

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný odvolanie. V odvolaní namieta, že s väčšinou jeho argumentov, ako aj dôkazmi sa súd vôbec nezaoberal a ani sa s nimi riadne nevysporiadal v odôvodnení rozsudku. Žalovaný vo svojich vyjadreniach namietal existenciu a neplatnosť právneho titulu, okrem iného aj z dôvodu, že niektoré úkony boli urobené pod nátlakom, teda nie slobodne, niektoré úkony neboli v predpísanej forme, resp. neboli podpísané osobami na to oprávnenými. Z hľadiska právnej istoty si žalovaný v rámci tohto konania uplatnil proti žalobcovi čiastku 1 532 179 Sk, a to titulom započítania. Vzhľadom na to, že veci skutkovo súvisia a týkajú sa tých istých účastníkov, boli splnené podmienky na spojenie vecí s poukazom na ust. § 112 OSP. Žalovaný opakovane žiadal súd (nakoľko je z predložených listinných dôkazov zrejme, že táto protipohľadávka je už premlčaná), aby v prípade jej zamietnutia, resp. nepriznania, tento protinávrh použil aspoň ako obranu žalovaného v rámci tohto konania. Vzhľadom na to, že žalovaný žiadal, aby mu bolo prisúdené viac, než čo uplatnil žalobca, súd považoval tento návrh ako vzájomný návrh. Domnieva sa, že súd nedostatočne a nesprávne posúdil prejav žalovaného (použiť vzájomný návrh zároveň ako obranu v rámci tohto konania) a neuvážlivým spôsobom, bez akéhokoľvek logického odôvodnenia rozhodol o vylúčení vzájomného návrhu na samostatné konanie. Postupom súdu teda došlo k vážnemu porušeniu práva každej osoby, či fyzickej alebo právnickej na spravodlivý súdny proces, ktorý mu bol touto formou znemožnený. I keď žalovanému nebolo znemožnené ďalej konať ohľadne vzájomného návrhu, týmto postupom súdu mu bola odňatá možnosť použiť ho ako obranu v tomto konaní, nakoľko sa bude prejednávať v samostatnom konaní. V rámci samostatného konania je však vysoko pravdepodobné, že po námietke premlčania žalobcom, bude vzájomný návrh žalovaného zamietnutý (čiže rozsiahle dokazovanie a efektívnosť konania ako dôvody vylúčenia vzájomného návrhu na samostatné konanie podľa všetkého neobstoja). Z procesného hľadiska je súd povinný svojou činnosťou zabezpečiť výkon spravodlivosti tak, aby nedošlo k jej odopretiu („denegatio iustiae“), je teda povinný zabezpečiť výkon spravodlivosti aspoň v rozsahu zabezpečenia ústavných práv. Nezabezpečenie práva na spravodlivý proces by v konečnom dôsledku znamenalo nielen porušenie ústavy, ale aj porušenie čl. 6 ods. 1

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorými je Slovenská republika viazaná. Uviedol, že postup súdu sa podľa skutočností, ktoré sa udiali a aj z hľadiska obsahu rozsudku javí ako diskriminačný, chýba ekvivalencia a efektívnosť procesného postavenia, ktoré sú typické pre komunitárne právo Európskej únie. Nakoľko Slovenská republika je plnoprávnym členom Európskej únie, mali by byť tieto základné zásady aj v našich procesných postupoch rešpektované a dodržiavané. Ako ďalší nedostatok prvostupňového súdu považuje žalovaný nedostatočné odôvodnenie postupu súdu, ako dospel k rozsudku o merite veci, taktiež posúdenie jednotlivých listinných dôkazov oboch účastníkov, svedeckých výpovedí, tvrdení oboch účastníkov konania a ich právnych zástupcov. Záverom poukazuje na skutočnosť, že pravdepodobne došlo k ovplyvňovaniu „nestranného“ súdu zo strany žalobcu, nakoľko žalovaný opakovane zaregistroval návštevy právneho zástupcu z Trenčína u sudcu na Krajskom súde v Trenčíne, ktorý viedol predmetný proces. Žiada odvolací súd, aby na základe uvedených skutočností rozhodnutie prvostupňového súdu buď zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, resp. aby rozhodnutie zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne a žalovanému prizná náhradu trov prvostupňového, ako aj odvolacieho konania. Zároveň požiadal odvolací súd, aby v prípade potvrdenia rozsudku prvostupňového súdu, vo výrokovej časti rozsudku v zmysle ust. § 238 ods. 3 OSP vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právne stránke zásadného významu.

K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca. Uviedol, že súd prvého stupňa vykonal vo veci rozsiahle dokazovanie, použil správne interpretované právne normy, pričom na prospech žalobcu svedčilo viacero hmotnoprávných i skutkových okolností vedúcich súd k vecne správne rozsudku. V časti odvolania, ktorým žalovaný polemizuje o nespojení veci s jeho vzájomným návrhom o 1 532 179 Sk pripomenul, že sa odvoláva vo veci samej a nie voči uzneseniu o vedení konania. Voči takémuto rozhodnutiu však podľa § 202 ods. 1 písm. a/ OSP nie je možné podať odvolanie, a preto takáto argumentácia nemá žiadne opodstatnenie pri odôvodňovaní odvolania vo veci samej. Zdôraznil pritom, že podanie žalovaného bolo formulované vlastne podmienené, keď si nárok uplatnil iba v prípade, ak súd neuzná namietané premlčanie. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a priznal žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP), prejednal odvolanie žalovaného podľa § 212 ods. 1 OSP a napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 219 OSP potvrdil. Odvolací súd sa stotožnil s právnym názorom súdu prvého stupňa. Vychádzal zo zistenia, že predmetom sporu je žalobcom uplatnené právo na zaplatenie sumy 1 200 000 Sk istiny s príslušenstvom titulom uhradenia dlhu z delimitácie. Z obsahu spisu vyplýva, že účastníci delimitačný protokol a dodatok k delimitačnému protokolu podpísali dňa 2.1.1996. Z jeho obsahu je zrejmé, že žalovaný sa zaviazal žalobcovi uhradiť sumu 3 290 256,99 Sk z titulu prevzatia nedokončenej výroby, a to v splátkach do konca roku 2000. Na základe faktúry č. 361046 zo dňa 31.1.1996 vznikla žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3 290 256,99 Sk, a to v splátkach do 31.12.2000, a to podľa dodatku k delimitačnému protokolu zo dňa 2.1.1996. Žalovaný faktúru prevzal a z fakturovanej sumy uhradil žalobcovi sumu 2 090 256,90 Sk v troch splátkach. Žalovaný jednostranným prehlásením zo dňa 17.2.1999 v rámci inventarizácie pohľadávok k 31.12.1998 uznal svoj záväzok voči žalobcovi v celkovej sume 3 290 368,06 Sk, ktorý záväzok aj z časti splnil. Ku dňu podania žaloby žalobcovi uhradil v splátkach sumu 2 090 256 Sk, zostávajúcu čiastku 1 200 000 Sk neuhradil aj napriek tomu, že dňa 31.12.2000 v rámci inventarizácie pohľadávok k 31.12.2000 tento svoj záväzok voči žalobcovi uznal. Ak dlžník plní čiastočne svoj záväzok, má toto plnenie účinky uznania zvyšku dlhu, ak možno usudzovať na to, že plnením dlžník uznáva aj zvyšok záväzku (§ 407 ods. 3 Obch. zák.). Uznanie má za následok prerušenie premlčacej doby a začatie plynutia novej štvorročnej premlčacej doby. Odvolací súd sa stotožnil s právnym názorom súdu prvého stupňa. V zmysle ust. § 407 ods. 3 Obch. zák., žalovaný čiastočným plnením uznal zvyšok dlhu, a preto námietka premlčania vznesená žalovaným nie je dôvodná.

Odvolací súd sa nestotožnil ani s námietkou žalovaného ohľadne nesprávnosti postupu súdu, ktorý vylúčil jeho vzájomný návrh na samostatné konanie. Z podania žalovaného je pochybné, že ide o vzájomný návrh podľa § 97 ods. 1 OSP a nie o obranu podľa § 98 OSP. Teda bolo na úvahe súdu, či vzájomný návrh prejedná v tomto konaní alebo ho vylúči na samostatné konanie. Postup súdu nepodlieha preskúmaniu odvolacím súdom a z toho dôvodu táto otázka ani nemôže zakladať dôvod prípustnosti dovolania podľa § 238 ods. 3 OSP. Oprávnenie vysloviť prípustnosť dovolania odvolacím súdom, môže odvolací súd využiť len za predpokladu, že ide o rozhodnutie po právnej stránke

zásadného významu, teda len na riešenie závažných právnych otázok, pre iné otázky ako právne nemožno prípustnosť dovolania vysloviť. To znamená, že rozhodnutie odvolacieho súdu má zásadný právny význam po právnej stránke vtedy, ak zahrňuje posúdenie právnej otázky relevantnej i pre posúdenie iných, obdobných právnych pomerov a ak je spôsobilé ovplyvniť všeobecnú rozhodovaciu činnosť súdu. Ďalšia námietka žalovaného sa týkala platnosti delimitačného protokolu, kde namietal, že právny úkon bol urobený pod nátlakom. Takýto dôkaz predložený nebol. Právny úkon je potrebné považovať za platný, ktorý podpísali osoby k tomu oprávnené. Z uvedených dôvodov považoval odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa za vecne správny, preto ho podľa ust. § 219 OSP potvrdil.

Žalobca mal v odvolacom konaní plný úspech, preto mu odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 OSP priznal náhradu trov, ktoré mu v odvolacom konaní vznikli. Trovy žalobcu pozostávajú z odmeny advokáta za jeden úkon poskytnutej právnej služby (vyjadrenie k odvolaniu) v sume 15 050 Sk, paušálnej náhrady hotových výdavkov 190 Sk a DPH 19 % zo sumy 15 050 Sk, spolu 18 100 Sk (§ 10 ods. 1, § 16 ods. 3 a § 18 ods. 4 vyhl. č. 655/2004 Z. z.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 5. februára 2008

**JUDr. Margita F r i d o v á, v. r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: